

MUUTTAJATEEMANUMERO

Kuopio

Nro 1/2010

Kuopion kaupungin tiedotuslehti

**Kuopioon on aina
vaarassa rakastua!**

Pääkirjoitus sivulla 2

**Ninnin
mummopäivä**

Sivut 8-11

**Ulkomailta
englanninkieliselle
koulupolulle**

Sivut 12-13

**Brittiläinen Robert
Shaw työskentelee
Kuopiossa geeni-
lääkkeiden parissa**

Sivut 25-26

**Savoon
muuttava
perhe odottaa
Kuopion
kiireetöntä
elämänmenoa**

Sivut 26-27

**Onni asuu
Kuopiossa**
Sivut 4-5

English summary

on pages 30-31

Tämä lehti virtuaalisesti: www.kuopio.fi/kuopiolehti

Kuopioon on aina vaarassa rakastua!

Kädessäsi on Kuopio-lehti, jolla haluamme toivottaa niin uudet kuin vanhatkin kaupunkilaiset tutustumaan kotikaupunkiinsa. Tässä lehdessä esitellään kaupungin palveluita monesta eri näkökulmasta. Yhdessä päässä ovat kunnan lakisääteisesti asukkailleen järjestämät palvelut ja toisessa aktiivinen kansalais-toiminta, johon kaupunkikin asukkaitaan kannustaa.

Kun Kuopiota mietitään ulkopaikkakuntalaisin silmin, pitäisi meiltä löytyä sellaisia tekijöitä, jotka erottavat meidät muista. Kaikki tiedämme, että luonto, turvallinen asuminen ja yrittäjyyden edellytykset ovat täällä omaa luokkaansa. Mutta niin ne ovat kymmenissä muissakin kaupungeissa ympäri Suomen.

Ne todelliset vetovoimatekijät ovat niitä, joita muualta ei löydy. Meillä on asioita, jotka tunnetaan jo ympäri maan. Upea Saaristokatu on yksi niistä. Koko kaupunkisuunnittelumme on niittänyt mainetta aina kansainvälisiä kumppaneitamme myöten. Kuopio on kaupunki, joka on suunniteltu sosiaalisesti eheäksi ja ympäristönkin kannalta ystävälliseksi.

Se, mistä Kuopio oikeasti tunnetaan, rakentuu jokaisen arjessa oman näköiseksi elämäksi. Tätä ajatusta kaupunki on noudattanut lähes kirjaimellisesti, kun se on pyytänyt alueensa parhaita asiantuntijoita eli asukkaita itseään kertomaan, mitä he haluavat kotikaupungiltaan. Näin tehtiin mm. Ikäystävällinen Kuopio -ohjelma vuoteen 2030 saakka. Kuntalaiset itse - ja erityisesti ikäihmiset - kertoivat omat toivonsa ihanteellisesta kaupungista. Nyt rakennamme yhdessä sosiaalisesti ja fyysisestikin entistä esteettömämpää kaupunkia.

Olen itsekin iskenyt lapioni konkreettisesti Kuopion kamaraan hyvän ja terveellisen asumisen puolesta. Asuntomessualueelle nouseva koti on koetinkivi, jolla mitataan kaupungin tarjoamia palveluita asukkaiden arjessa.

Kesällä kaikilla on mahdollisuus tutustua Kuopion helmeen, Lehtoniemen uuteen asuinalueeseen. Talven tullen tiedämme enemmän siitä, kuinka hyvin kevyen liikenteen väylät vetävät opiskelijoita, lähiliikuntapaikat täyttyvät lapsiperheistä ja rollaattorireitit ikäihmisistä.

Tervetuloa siis tutustumaan kuopiolaiseen elämään. Ja olkaa huolehti: savolaisuus ei ole tarttuvaa, mutta Kuopioon on aina vaarassa rakastua!

Petteri Paronen

Kuopion kaupunginjohtaja

Rakkaudesta kotiseutuun,
intohimosta puuhun 3-5

Onni Hautamäellä on kotikaupungissaan
kaikki kohdallaan 4-5

Taina Worster:
Dana on
suomalaisempi
kuin minä 6-7

Ninnin mummopäivä 8-11

Ulkomailta
suomalaiseen
kouluun.....12-13

Ympäristötieteiden opiskelijat kehuvat
Kuopiota opiskeluympäristönä 14-15

"Harrastusmahdollisuuksien
puolesta Kuopio on oikea
unelmien täyttymys"16-17

Kuopion tarjoamat
kulttuuripalvelut ovat
voimavara koko Itä-Suomelle 18-21

Tieto auttaa
tekemään
energiatehokkaita
valintoja
ravintolassakin... 22-23

Kuopion luontokohteita 24

Haastavaa työtä
geeniääkköiden parissa..... 25-26

Fimean imussa Kuopioon..... 26-27

Kuinka kuopiolainen jo olet?28

Kuopio-faktoja ja vuosilukuja28-29

English summary30-31

Perhe kokoontuu päivittäin yhteen syömään. Vas. Inga, Iida, Oona, Ella, oik. Eliel ja Annika-äiti, kahvia kaatamassa isä Pauno Pohjolainen.

Rakkaudesta kotiseutuun, intohimosta puuhun

Kuvataiteilija Pauno Pohjolaisen perheen talossa puu on keskeisessä roolissa, kuten Pohjolaisen töissäkin

-Kaikilla sukumme miehillä, kuten kirvesmies- isälläni **Niilo Pohjolaisella** on ollut tiivis suhde puuhun. Niin myös minulla töissäni, sanoo kuopiolainen taidemaalari, kuvataiteilija ja kuvanveistäjä **Pauno Pohjolainen**.

Hän asuu puolisonsa, arkkitehti **Anni-ka Pohjolaisen** ja viiden lapsensa kanssa modernissa puutalossa, kuinkas muutenkaan. Talo sijaitsee Neulalammen rannalla, jylhän korpikallion suojassa pohjois-savolaisessa luontomaisemassa. Vaikka Neulasuon kylä sijaitsee suurten markettien ja autokauppojen kyljessä, se elää ainutlaatuisessa piilossa omaa arkeaan.

Läheinen Pilppa sekä Neulasuo ovat Pohjolaisen lapsuuden ja nuoruuden seutuja. Täällä hänellä on ollut onni asua koko ikänsä aina 1940-luvulta lähtien. Tuolloin lammen rannalla nökötti kymmenkunta taloa, nyt alue on kasvanut usean kymmenen talon kyläryppääksi, ja laajenee edelleen.

- Asuminen kotiseudulla on minulle merkityksellinen asia, josta olen hyvin kiitollinen.

Portaikossa Paunon puureliefi sekä Elielin 2-vuotiaana tekemä puulehmä.

Kuopio

Kuopion kaupungin tiedotuslehti

Julkaisija: Kuopion kaupunginhallitus

Päätoimittaja: Petteri Paronen

Toimituspäällikkö: Kaija Nousiainen

Toimitussihteeri: Artti Junkkari

Toimituskunta: Pekka Vähäkangas, puheenjohtaja, Annamajaja Hakama, Artti Junkkari, Hanna-Mari Kokkonen, Taru Kokkonen, Kaija Nousiainen, Satu-Mari Tolonen, Ulla Vuori, Kaisu Wetzell

Toimitus: Kaupungintalo, Pl 228, 70101 Kuopio, puhelin 017 182 057, tiedotus.kka@kuopio.fi

Ulkoasu ja taitto: Heikki Hintikka/Creallab Oy

Painopaikka: PunaMusta

Jakelu: Suora Lähetys Oy

Kannen kuva: Onni Hautamäki asuu Kuopiossa ja pelaa KaiPassa. Kuva Hannu Miettinen

www.kuopio.fi/kuopiolehti
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Modernit raamit, vanhan tunnelma

1980-luvulla valmistunutta emätaloa on laajennettu sitä mukaa, kun perhe on kasvanut. Ensimmäisellä laajennuskerralla Pohjolaiselle rakennettiin uusi ateljee korvaamaan ensimmäinen, pieni ja kapea työtila. Syksyllä 2009 valmistui kolmas laajennus, Annika Pohjolaisen suunnittelema tummapuinen lisäsiipi.

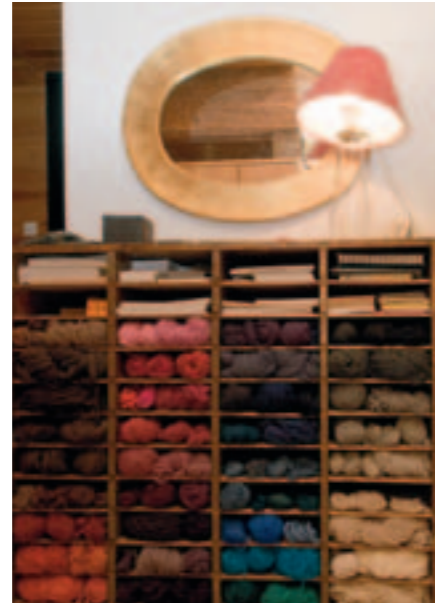
Puuta on käytetty taiteilijakodissa luovasti ja ekologisesti monessa muodossa. Olohuoneen kattohirret ovat entisestä kuopiolaisesta hotellin Hospitsista, ja talon umpipuiset väliovet Pohjolainen on ottanut talteen puretuista kuopiolaisista taloista.

Usean eri puulajin yhdistäminen sisustuksessa on vaikea laji, jossa Pohjolaiset ovat tyylikkäästi onnistuneet. Eräs tekijä tyylin takana on kuvanveistäjän kädenjälki puupinnoissa, kuten olohuoneen, keittiön ja kylpyhuoneen pienissä osioissa Pohjolaisen teoksesta ”Elämän virta”. Hän teki reliefin Hesperian sairaalan julkisivuun Helsinkiin.

Annika Pohjolainen kutoo kaikki perheen villasukat.

Pirtin tunnelmaa 2000-lukulaisittain

Talonrakennuksessa arkkitehtipuolisio Annika suunnittelee ja visualisoi, ja materiaalituntemuksen omaava Pauno asettaa suunnitelmat realistisiin mittoihin. Vaikutteita ovat antaneet yhtä lailla pelkistetty japanilainen arkkitehtuuri kuin perinteinen suomalainen kansallisromanttinen tyylikin.

Talossa on yhdistelty harvinaisen onnistuneesti montaa eri puulajia.

Eräänä tavoitteena on ollut se, että huolimatta uusista materiaaleista vanhan tunnelma säilyisi. Olohuone Paunon suunnitteleminen ja puuseppä Ari Piispasen tekemine massiivisine puupenkkeineen ja avarine lattiatiloinen onkin kuin nykyversio entisajan pirtistä. Annikalla oli penkkien tekstiilien esikuvana Eliel Saarisen Hvitträskin penkkien ryijy Kirkkonummella.

Helsingin keskustassa Korkeavuodenkadulla kasvanut Annika on rakastunut Kuopioon, sen leppoisin asukkaisiin ja selkeisiin vuodenaikojen vaihteluihin.

– Mikään ei saisi minua enää muuttamaan täältä pois.

Pauno Pohjolaisen ettoiset ovat samalla juttuhetki Annika-vaimon kanssa.

Lasten työt inspiroivat isää

Pohjolainen seuraa suurella mielenkiinnolla lasten edesottamuksia etenkin taiteen saralla. Kaikki lapset harrastavat joko piirustusta, maalausta tai muita kuvataiteen lajeja, ja osaavat käyttää ateljeetyökaluja, kuten vannesahaa tai talttaa.

– Saan töihinikin vaikutteita lasteni taiteesta, kiittää Pauno.

Vanhin tytär, 16-vuotias **Oona** lienee imenyt taiteilija-ateljeessa aimo määrän öljyväreiden tuoksua uinuessaan lastenvaunuissa isän työskennellessä. Oonan eräs tulevaisuuden ammattivaihtoehto onkin taidekriitikon työ. Nuorimmaisen, 11-vuotiaan **Elielin** 2-vuotiaana askartelema ronski puulehmä kiertää edelleen isän mukana taidekoulutustilaisuuksissa.

– Se räjäyttää pankin joka kerralla!, hymyilee Pohjolainen.

Pirjo Tiihonen

Keskimmäistä ydintaloa on laajennettu jo kaksi kertaa.

Kuvat Vicente Serra

Koukussa Kuopioon ja KalPaan

Onni Hautamäellä on kotikaupungissaan kaikki kohdallaan

14-vuotiaan **Onni Hautamäen** huoneen seinällä komeilevat KalPan pelipaita ja Leijona-paita kertovat oleellisen nuoresta kuopiolaismiehestä ja melkein kaiken vapaa-ajan vievästä harrastuksesta. Seinällä on narussa myös nippu mitaleja koulun urheilukisoista ja palkintoja jääkiekkopeleistä sekä salibandyä.

– En muuttaisi Kuopiosta mihinkään, täällä on kiva asua, Onni toteaa tynesti.

Eikä 14-vuotiaalla nuorella vielä ole aikomustakaan lähteä kauemmas Linnanpellon kodistaan. Kalevalan kouluun kävelee muutamassa minuutissa ja jääkiekolle on kaupungissa tunnetusti hyvät puitteet. Onni viettää viikossa neljä iltaa KalPan C-junioreiden harjoituksissa, kolme niistä Vuorelan Tuplajäillä, yhtenä iltana porukka pelaa sähköä.

Iltaisin on tehtävä ensin läksyt, sitten Onni suuntaa jääkiekkoharjoituksiin

Hyvä joukkuehenki saa hänet ilta toisensa jälkeen kasaamaan kampeet isoon kassiin ja hikoilemaan harjoituksissa iltayhdeksään. Silti pojalla riittää paukkuja vielä rumpujen soittoon kodin kellarisessa. Haaveissa olisi joskus soittaa rumpuja omassa bändissä.

Perhe tärkein

Jotta Onni pysyy onnellisena, elämässä kuuluu olla kavereita, harrastuksia, hyvä koulu sekä kiva perhe.

– Näistä tärkein on kuitenkin perhe.

Onnilla on kaksi pikkusisarta, 10-vuotias **Hilja** ja 4-vuotias **Helmi**.

Äiti **Anja Lappi-Hautamäellä** on oma kulttuurialan tuotantoyritys, Anya productions, keraamikko-isä **Jari Hautamäki** toimii tällä hetkellä freelancerina.

Vanhemmat ovat oleellinen lenkki kiekkoharrastuksessa. Ilman isän autokyytiä kulku harjoituksiin olisi hankalaa. Vanhemmat tukevat muutenkin mielellään pojan kiekkoilua ja ihailevat KalPan juniorityötä, joka palkittiinkin Vuoden 2008 Urheiluseuran tittelillä.

– Ihailen kiekkoporukan tsemppaamista, sanoo myös Anja Lappi-Hautamäki.

Peruskoulun jälkeen Onni aikoo luki-

oon, mutta ammattitavoitteet ovat vielä auki. Saavatkin olla, sillä Kuopiossa on pojan mielestä hyvä kasvaa ja kouluttautua. Onhan kaupungissa kaikki kouluasteet uutta opiskelijaa varten.

Pirjo Tiihonen

Ehkäpä Onni soittaa tulevaisuudessa rumpuja vielä omassa kuopiolaisbändissä.

Kun Dana ja Taina Worster listasivat Suomen ja USA:n plussia ja miinusia perheen asuinpaikkana, voittajaksi selvisi Suomi.

Taina Worster asui lapsuutensa Vehmersalmella. Muuttaessaan nuorena naisena opiskelemaan toisaalle, hän päätti, että ei palaa Vehmersalmelle ikinä. Paikkakunnalla ei ollut nuorelle ihmiselle tarpeeksi tarjottavaa.

Nyt Taina asuu perheineen lapsuudenkotinsa naapurissa, tien toisella puolella. Maahanmuuttaja-paluumuuttajaperheeseen kuuluvat amerikkalaissyntyinen Dana-isä sekä lapset, kahdeksanvuotias Emma ja viisivuotias Edward.

New York yhdisti

Taina ja Dana tapasivat toisensa vuonna 1991 työn merkeissä New Yorkissa. He asuivat alkuvuodet Atlantassa, Yhdysvalloissa. Atlantan olympialaisissa 1996 venäjöntaitoinen Taina huolehti Kirgisian olympiajoukkueesta.

Atlantasta pariskunta muutti Tampereelle.

– Sitten ruvettiin miettimään talon rakentamista ja päätettiin rakentaa se tänne Vehmersalmelle. Vuoden ajan Dana rakensi taloa minun asuessani vielä Tampereella. Talo valmistui vuonna 2000, kertoo Taina.

Ehdottomasti maaseudulle

Dana on kotoisin Mainesta, joka on Yhdysvaltojen itärannikon pohjoisin osavaltio Kanadan rajalla.

Dana kertoo viihtyvänsä hyvin Vehmersalmen metsäisissä maisemissa.

– Harrastan metsästystä ja hiihdän talvella. En haluaisi asua kaupungissa. Tämä seutu muistuttaa kotiseutuani, on lunta, kylmää ja mäntyjä. Metsällä on samanlainen merkitys myös teollisesti Mainessa ja Suomessa. Ulkoilmaihmissenä

Taina Worster: Dana on suomalaisempi kuin minä

Kuvat Vicente Serra

Jousi on tehokas metsästysase ja jousikauppa kasvava business, Dana Worster kertoo metsästysharrastuksensa täyttämässä huoneessa.

myös Taina viihtyy jälleen maalla.

Perheen ulkomaisia vieraita asuinpaikka sen sijaan kummeksuttaa.

– Kun haemme vieraitamme lentokentältä Helsingistä, viimeistään kun Loppäivirralta ajetaan tännepäin, he ihmettelevät, mihin olemme muuttaneet, kun aina vain näkyy metsää, Taina ja Dana kertovat.

Harrastus lähentää

Suomeen muutettuaan Danan suurin ongelma oli työn löytäminen. Asia on ratkennut monessakin mielessä hyvin.

– Opetan business-englantia yrityksissä. Olen kansainvälisen kielitoimiston Itä- ja Keski-Suomen aluejohtaja. Minulla on myös metsästysjousia myyvä liike Vehmersalmella sekä nettikauppa.

– Voin jakaa työtäni niin, että opetan enemmän talvella, ja jousikauppa työllistää taas enemmän kesällä.

Metsästysjouset liittyvät tietysti Danan metsästysharrastukseen. Kotia ko-

Dana Worster rakensi perheelleen hyvin suomalaisen talon.

ristavat muun muassa itse pyydetty ukkometso, kettu ja nuori ilves.

Taina ei halunnut harrastuksen valloittavan koko kotia, joten Dana on rakentanut piharakennukseen oman metsästysharrastukselle pyhitetyn huoneen.

Metsästyksen myötä Dana on tutustunut myös paikkakunnan muihin harrastajiin ja hän toimii paikallisen metsästysseuran sihteerinä.

Taina paljastaa uskovansa, että Da-

kentaessa opin tuntemaan rakentamiseen liittyvää käyttösanastoa. Mutta edelleenkin, kun joku puhuu oikein vahvaa Savon murretta, on kommunikointi minulle vähintään haasteellista.

Yllättääkö koti-ikävä koskaan?

– Koti-ikävää en tunne: täällä on kotini, Dana vakuuttaa.

Kaksikulttuurisuus on perheessämme niin arkea, että sitä ei edes huomaa. Kielen käytössä se korkeintaan tulee esiin, kun lapset puhuvat isänsä kanssa englantia ja minun kanssani suomea, Taina Worster kertoo.

nan intiaanigeniperimällä on jotakin merkitystä hänen metsästysvaistoihinsa. Danan mukaan kyse on kuitenkin enemmänkin hyvästä tuurista kuin erityisistä taidoista.

– Esimerkiksi ilvesjahtiin oli yhdistyksen alueelle myönnetty vain yksi lupa, ja onnistuinkin saamaan eläimen tähtäimeeni. Ehkä on vain oltava oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Savon kieleen kompastuu

Worsterin perheessä puhutaan suomea ja englantia. Toistakymmentä Suomessa vietettyä vuotta on toki kasvattanut Danan suomen kielen taitoa.

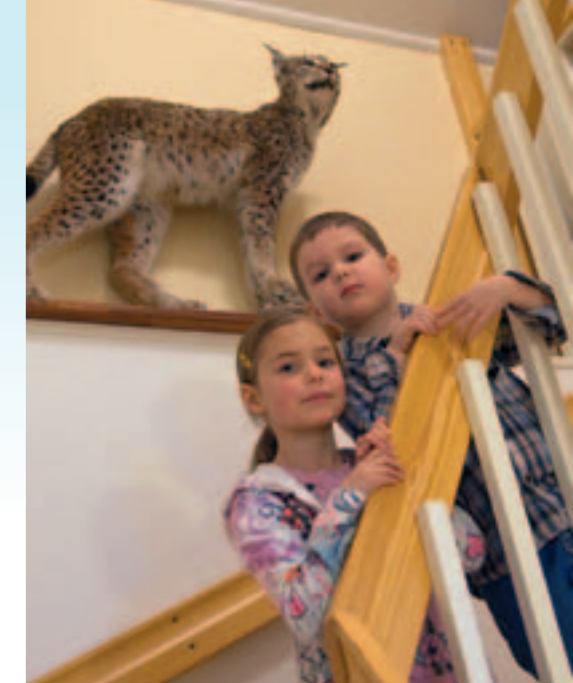
– Parhaiten puhun suomea, kun kyse on jousista ja metsästyksestä! Taloa ra-

– Joskus olen luonteeltani melkein suomalaisempi kuin vaimoni ja hänellä on taas joitakin amerikkalaisia piirteitä enemmän kuin minulla, Dana toteaa nauraen.

Danaa ei häiritse suomalaisten hillitty olemus ja vähäpuheisuus, small talkin puute, päinvastoin. Taina taas tykkäisi, jos täällä oltaisiin vähän enemmän ulospäin suuntautuvia ja arkipäivän kanssa käymisessä toisia kannustavia.

Yhdysvalloissa on myös tapana kiinnittää erityisesti lapsiin enemmän huomiota. Emma ja Edwardkin ovat huomanneet nämä kulttuurierot.

Anja Hiltunen

Emma ja Edward oppivat tuntemaan eläimiä isän harrastuksen myötä. – Minulla on oma jousi, Edward kertoo.

fakta

Kuopion asuntotarjonta ja asuntojen tarjoajat:

- www.kuopio.fi/asuminen

Kaupunginosien www-sivut:

- www.kuopionkaupunginosat.fi
- www.saaristokaupunki.fi

Asumisratkaisujen hakemisessa auttaa teknisen viraston asuntotoimi ja projektit -yksikkö, valtuustovirastotalo, puh. 017 185 053.

Saaristokaupunki

www.saaristokaupunki.fi

- Kuopion Saaristokaupunki on neljän uuden kaupunginosan muodostama kaupunginosien vyöhyke, joka rakentuu Kuopion vanhan ydinkeskustan ja Petosen puisto-kaupungin välisille niemi-alueille.
- Saaristokaupungin yhdistää Kuopion keskustaan Saaristokatu.
- Vuoden 2010 asuntomessut Saaristokaupungin Lehtoniemessä.

Asukastuvat

www.kuopionkaupunginosat.fi, kaupungin palveluneuvonta, puh. 0800 182 050.

- Länsi-Puijon asukastupa
- Petosen asukastupa
- Asukastupa Kotikulma/Petonen
- Puijonlaakson asukastupa
- Asukastupa Koillistuuli/Saarijärvi
- Maahanmuuttajien Kompassi
- Asukastupa Katiska/Särkiniemi

NINNIN MUMMOPÄIVÄ

Teksti Annamajja Hakama ja Satu-Mari Tolonen,
kuvat Vicente Serra

” Kun minä aamulla heräsin minä muistin heti, että tänään on mummopäivä! Mummopäivä on silloin, kun en mene päiväkotiin vaan mummo hoitaa minua.

Mummo on aika kiireinen, vaikka onkin eläkkeellä. Hänellä on paljon harrastuksia ja hirveästi kavereita. Mummo pitää jump-paa toisille mummoille ja papoille. Ja mummo matkusteleekin. Ensi kesänä minä pääsen mummon kanssa Tukholmaan.

Mummo oli jo tullut, kun menin keittiöön aamupalalle. Silmäni kutitti ja tuntui ettei se aukea ollenkaan.

– Hui kauhistus, mikä sinulla on silmässä, mummo kiljaisi.

Minua alkoi itkettää. Mummo otti minut syliin ja sanoi, että soitetaan saman tien meidän omahoitajalle, joka antaa ajan meidän omalääkärille.

OMAOHITAJAT JA
-LÄÄKÄRIT,
KUOPION
TERVEYSASEMAT:
WWW.KUOPIO.FI/TERVEYS

Mummo soitti heti terveyskeskukseen. Se on se paikka missä on töissä meidän perheen omahoitaja **Eine** ja meidän omalääkäri **Andre**. Eine sanoi että tullaan vaikka heti ja sitten lähdettiin niin nopeasti, että melkein en meinannut ehtiä syödä aamupuuroa.

Me mentiin terveyskeskukseen. Andre sanoi, että minulla on silmätulehdus ja siihen tarvitaan lääkkeitä. Se tut-

kiminen ei sattunut yhtään mutta sitten minua alkoi itkettää, kun Andre sanoi, että minä en saa mennä uimahalliin. Mummopäivinä me nimittäin melkein aina käydään uimassa.

– Hei, minä keksin: Mennään kirjastoon ja haetaan jotain luettavaa, mummo ehdotti.

KUOPION KIRJASTOT:
WWW.KUOPIO.FI/KIRJASTO

VERTAISTOIMINTAA
IKÄÄNTYVILLE,
PUH. 017 183 707
TAI 044 718 3707

Me mentiin kirjastoon ja löydettiin kirjoja. Mummo juttelee aina kaikkien kanssa. Nytkin mummo kertoi kirjaston **Marjosisko**-tädille, että me ei päästä uimaan kun minulla on silmätulehdus.

- No katsotaanko Harrastehausta jotain kivaa tekemistä teille, Marjosisko kysyi.

Mummo ja minä ihmeteltiin, että mikä ihmeen harrastushaku. No sitten me mentiin tietokoneelle ja kirjaston **Maileena**-täti neuvoi meitä. Minä en osaa lukea mutta onneksi mummo osaa. Siinä Harrastehaun sivulla oli kivoja kuvia.

Mummo tutki nettiä vähän aikaa ja sanoi:

- Tänään mennään tenavavoikkaan.

Mummo innostui kovasti siitä tietokoneesta.

- Tämähän on tosi mielenkiintoista. Minä en ole tätä nettiä käyttänyt mutta naapurin **Raili** kävi Savonetin kurssin. Minäkin taidan ilmoittautua sinne.

Minäkin tiesin yhden nettiasian ja kerroin sen mummolle.

Kun me viimeksi käytiin äidin kanssa neuvolassa niin se neuvolan täti sanoi, että Facebookissa on semmoinen kun Onni on pienestä kiinni. Minua nauratti kun **Onni** on minun kaveri päiväkodissa. Ja minä kysyin Onnilta että ootko sinä pienestä kiinni ja Onni sanoi että ite oot. Mutta ei me oikeesti riideltä kun me ollaan kavereita.

Kirjaston Maileena-täti näytti sen Onni-jutun netistä. Mummo tutki nettiä vähän aikaa tosi tarkasti ja selitti sitten, että se Onni-juttu on semmoinen että voi tehdä vaikka mitä vaikka ei olisi rahaakaan. Että vaikka voi mennä Pölhön saareen paistamaan makkaraa. Minä en oikein sitä ymmärtänyt mutta aikuisethan puhuu aina rahasta. Minusta se on tylsää. Mutta on me kyllä käyty Pölhön saarella paistamassa makkaraa. Ja sitten me käytiin kerran Puijolla poimimassa sieniä. Minä löysin tosi hienon punaisen sienen mutta äiti sanoi että se on myrkyllinen. No sitten me vaan otettiin siitä kuva kännykkäkameralla ja lähetettiin minun serkulle. Se on jo aikuinen ja se on tutkija yliopistolla. Se sanoo aina että minäkin olen tutkija kun minä löydän aina kaikkee kivaa tutkittavaa meidän pihalta.

**SENIOREILLE NETTIOPPIA
ATK-YHDISTYS SAVONETISSÄ,
PUH. 017 262 0556
TAI 0400 617 534 TAI
HTTP://KOTISIVU.
DNAINTERNET.NET/
SAVONETTI/**

**ETSİ ITSELLESI
SOPIVA HARRASTUS
NETISTÄ:
WWW.HARRASTEHAKU.FI**

**KANSALAI SOPISTOSTA
ELINIKÄISTÄ OPPIMISTA.
PUH. 017 184 722
HTTP://KANSALAI SOPISTO.
KUOPIO.FI**

**LÄHILIIKUNTAPAIKKOJA ERI
PUOLILLA KAUPUNKIA:
WWW.KUOPIO.FI > ASUKAS >
VAPAA-AIKA JA LIIKUNTA
AVOIN PÄIVÄKOTITOIMINTA:
WWW.KUOPIO.FI/PAIVAKOITO
> LEIKKITOIMINTA**

**ONNI ON PIENESTÄ KIINNI.
PALJON TEKEMISTÄ ILMAISEKSI TAI
PIKKURAHALLA PIENTEN
LASTEN PERHEILLE.**

**LISÄTIETOA NEUVOLOISTA,
PÄIVÄKODEISTA JA
WWW.FACEBOOK.COM**

**RETKEILE JA ULKOILE KUOPIOSSA.
LUONTOPOLUT JA VESIREIITIT:
WWW.KUOPIO.FI > ASUKAS >
VAPAA-AIKA JA LIIKUNTA**

Kotimatalla me haettiin apteekista silmätipat. Sitten mummo sanoi että minun pitäisi vähän levätä. Mummo laittoi minulle silmätipat ja luki satuja.

Kun sadut oli luettu, mummo teki ruokaa. Mummon porkkanavelli on tosi hyvää.

Ruuan jälkeen me lähdettiin sinne tenavavoikkaan. Me mentiin sellaiseen isoon taloon, joka oli melkein kuin linna. Mummo sanoi, että sen talon nimi on Puistokartano.

Voikassa minä sain leikkiä isolla pallolla ja hyppiä trampoliinilla. Mummo ei saanut hyppiä kun **Anu**-ohjaaja sanoi että hyppiminen on kielletty aikuisilta.

Voikan jälkeen minä olin vähän väsynyt mutta mummo sanoi että olipas virkistävää. Ja sitten mummo halusi kahvia. Minä en juo kahvia mutta mummo laittoi minulle kaakaota. Me syötiin

myös tosi isot mummon ja minun viime viikolla tekemät korvapuustit.

Sitten me lähdettiin vielä leikkipuistoon. Se leikkipuisto on ihan lähellä ja se on rannassa. Rannassa on laivojakin. Puistossa oli **Anni**. Anni on minun kaveri ja se asuu meidän naapurissa. Annin äiti on kotona kun niillä on pieni vauva. Anni ei ole nyt päiväkodissa mutta joskus se on avoimessa päiväkodissa. Se avoin päiväkoti on semmoinen juttu, että siellä voi käydä vaikka leikkimässä. Minusta se on vähän hassu kun se on avoin. Mutta Anni sanoo että siellä on kivaa.

Kun me tultiin leikkipuistosta, isi ja äiti oli jo tulleet töistä. Mummon piti taas lähteä harrastamaan. Äiti laittoi ruokaa ja sitten me syötiin ja minä kerroin mitä me oltiin tehty mummon kanssa.

Sitten me oltiin vain ja juteltiin ja tehtiin palapelejä. Isi kertoi, että Musiikkikeskuksessa on semmoinen tosi hyvä lastenkonsertti lauantaina ja minä sanoin että onko lauantaina se kun on sauna ja isi sanoi että on. Mutta me päätettiin mennä konserttiin ja ottaa mummo mukaan. Minä olen ollut muskarissa ja mummo sanoo että minä olen niin musikaalinen että minut pitää laittaa musiikkiluokalle.

Illalla kun minä menin nukkumaan niin isi luki minulle iltasadun. Ja sitten minä mietin mummoa. Isi sanoi että mummo on semmoinen terve kuopiolainen. Ja minä ajattelin että eikun se on maailman paras mummo!

**TERVE KUOPIO. HYVINVOINTIA JA
AKTIIVISTA ELÄMÄÄ KAIKILLE
KUOPIOLAISILLE.
WWW.TERVEKUOPIO.FI
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT >
WWW.KUOPIO.FI/SOSTE >
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT
AAKKOSITTAIN**

**KUOPION KULTTUURIKANAVA:
WWW.K.KULTTUURI.FI
KUOPION MUSIIKKIKESKUS:
WWW.KUOPIONMUSIIKKIKESKUS.FI
KUOPION KAUPUNGINTEATTERI:
WWW.TEATTERI.KUOPIO.FI
KUOPION TAITEEN PERUSOPETUS:
WWW.KUOPIO.FI > ASUKAS >
OPETUS JA KOULUTUS**

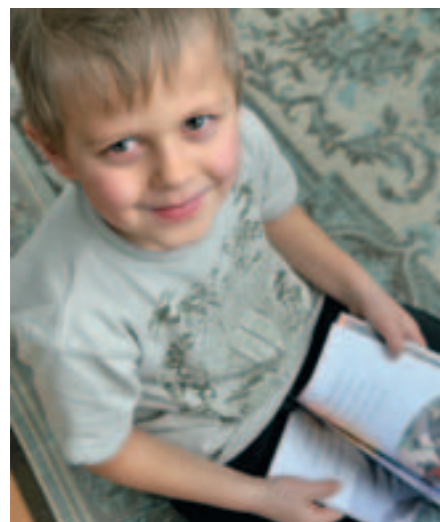
Kapasten lapset kulkevat englanninkielistä koulupolkua

Ulkomailta suomalaiseseen kouluun

Kuvat Hannu Miettinen

Cassandra, Kasper, Konsta, ja Camilla puhuivat suomeksi USA:ssa vain perheen suomenkielisille vieraille ja sukulaisille. Silloin he tarvitsivat vanhemmiltaan usein tulkkausapua. Nykyisin suomenkieli sujuu jo hyvin, vaikka joskus tulee vieläkin yllättäviä sanoja vastaan.

Kuusivuotiaan Konstan päivä leikkikoulussa kestää yhdeksästä kolmeen. Englanninkielisessä leikkikoulussa puhutaan pääsääntöisesti englantia, mutta Konstan englanninkieli onkin jo sujuvaa.

Miten Suomeen muuttanut selviää koulussa, kun äidinkieli ei ole suomi? Tai miten voi opiskella kielellä, jota ei osaa lukea tai kirjoittaa? Vaihtoehtoina ovat maahanmuuttajaopetus ja kaksikielinen opetus. Englanninkielinen koulupolku oli luonnollinen valinta Sami ja Petra Kapasen perheelle.

Kapasan perhe asui ulkomailla 13 vuotta ja muutti Philadelphiasta Kuopioon reilu vuosi sitten. Lähtö USA:sta oli haikeaa, mutta sitä lievensi sentään isovanhempien ja ystävien lähelle asettuminen.

– Lasten suomenkielen taito oli melko huono. Ulkomailla kavereista valtaosa puhui englantia. Me Samin kanssa puhuimme kotona suomea, mutta lapset vastasivat englanniksi, Petra muistelee.

Muutto onnistui hyvin ja lapset ovat sopeutuneet hienosti Suomeen, joka oli

heille tuttu lähinnä kesäajoilta.

– Loskat eivät ole haitanneet. Ensimmäinen talvi oli oikea elämysten talvi. Opeteltiin hiihtämään, luistelemaan ja laskemaan pulkkamäkeä, Petra kuvailee hymyillen.

Kaksikielistä opetusta päivähoitosta alkaen

Englanninkielisellä luokalla Konstan, Camillan, Cassandran ja Kasperin suomenkielen harjoittelu sai helpomman alun ja englanninkieli on säilynyt hyvänä.

Englanninkielistä päivähoitoa ja esi-kouluopetusta järjestetään Kuopion Englantilaisessa Leikkikoulussa, jota perheen nuorimmainen Konsta nyt käy. Esikoulun jälkeen koulupolku jatkuu englanninkieliseen luokkaan Rajalan koulussa, jossa Kapasen perheen tyttöt ovat.

Kasper siirtyi viime syksynä Rajalasta Hatsalan klassillisen koulun englanninkieliselle seitsemännelle luokalle. Jos hän jatkaisi englanninkielistä koulupolkua, olisi seuraavana vuorossa Kuopion Lyseon lukion IB-linja. Lapset eivät nyt siis käy lähikouluun, mutta silti koulumatkat ovat lyhentyneet.

– USA:ssa koulumatka kesti yhteen suuntaan kolme varttia, nyt Rajalaan ja Hatsalaan on autolla vain kymmenen minuutin matka. Ennen lapset riisuivat autossa kengätkin ja täällä piti muistuttaa, että hei, ei tällä matkalla ehdi kenkiä heittämään, Petra kertoo.

Osa opetuksesta suomenkielellä

Kuopion Englantilaisessa Leikkikoulussa lapsille puhutaan pääsääntöisesti vain englantia.

– Konsta on ainoa englantia sujuvasti puhuva lapsi leikkikoulussa ja hän lukee jo englanninkielisiä kirjojakin, Petra kertoo.

”USA:ssa koulumatka kesti yhteen suuntaan kolme varttia, nyt on vain kymmenen minuutin matka.”

Kaksikielisessä perusopetuksessa osa tunteista pidetään suomeksi. Kasperilla on opetusta Hatsalan koulussa englanniksi matematiikan, biologian, englannin ja historian tunneilla. Suurin haaste ensimmäisenä vuonna oli Kasperin suomenkielen kirjoitus, mutta siitä selvittiin harjoittelulla. Lapset ovatkin yhtä mieltä siitä, että koulunkäynti on helppoa.

– Kaikilla muilla tunneilla puhutaan englantia, paitsi aikän ja musiikin tunneilla. Välitunneilla puhutaan yleensä suomea, 8-vuotias kakkosluokkalainen Camilla toteaa.

– Tiesimme englanninkielisestä koulupolusta jo ennen muuttoa, koska KalPan ulkomaalaispelaajien lapset opiskelivat englanninkielellä, Sami Kapanen kertoo.

– Meillä on suomalainen opettaja ja me puhutaan englantia vain maantiedon, ympäristötiedon ja englannin tunneilla, lisää kolmatta luokkaa käyvä 9-vuotias Cassandra.

Kaksikielisyyttä tuetaan perheen arjessa

Vanhemmat tukevat lasten kaksikielisyyttä jokapäiväisessä arjessa. Lasten suomenkieli on sujuvaa, eikä mistään huomaa, että se on ollut heidän arkikielensä vasta reilun vuoden ajan.

– Puhumme suomea, mutta otamme TV:stä suomenkielisen tekstityksen pois ja katsomme ohjelmat ja elokuvat englanninkielisinä. Katsomme myös englanninkielisiä kanavia ja joskus vanhoja englanninkielisiä lasten elokuvia tai perhe-elokuvia, Sami selvittää.

Kaksikielisyyden lisäksi liikunta on tärkeässä asemassa tämän perheen elämässä. Kun pojat kiitävät isänsä tapaan jääkiekon perässä, vie telineoimistelu osansa tyttöjen vapaa-ajasta.

Taru Kokkonen

fakta

Perusopetus

• Kaupungin omistamien koulujen lisäksi Kuopiossa on kaksi yksityistä koulua: Kuopion Steinerkoulu Virkkula ja Kuopion kristillinen koulu. Steinerkoulussa voi opiskella ylioppilaaksi asti.

Kielet

• Kuopion peruskouluissa voidaan opiskella suomea, englantia, ruotsia, saksaa, ranskaa, italiaa, espanjaa, venäjää ja jopa latinaa edellyttäen, että kielen valinnoita on riittävästi ja kieli kuuluu koulun kieliohjelmaan. • Kaksikielistä opetusta annetaan englanniksi Rajalan koulussa ja Hatsalan klassillisessa koulussa sekä saksaksi Pohjantien koulussa ja Kalevalan koulussa.

Lukiot

• Lähiopetuksen lisäksi opetusta tarjotaan verkkokursseina ja virtuaalisesti. Lukio-opintoihin voi yhdistää myös korkeakouluopintoja ja ammatillisia opintoja.

Kahden tutkinnon koulutus

• Savon ammatti- ja aikuisopisto, Kuopio ja Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, Toivala.

www.kuopio.fi/koulutus, puh. 017 184 111

fakta

Päivähoito

• Kuopiossa on 37 kunnallista ja muutama yksityinen päiväkotito. Ympäri vuorokautisesti auki olevia vuoropäiväkoteja on kaksi. Lisäksi osassa päiväkodeista on iltaryhmiä klo 22:een asti. Kunnallisia perhepäivähoitajia on noin 150 ja yksityisiä noin 40. • Kuusivuotiaiden esiopetus toteutetaan pääosin päiväkodeissa ja haja-asutusalueilla alkuopetuksen yhteydessä. Päivähoitossa jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä vanhempien kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen esiopetuksen suunnitelma. Siinä otetaan huomioon lapsen henkilökohtaiset ominaisuudet ja tarpeet. Suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

www.kuopio.fi/paivahoito, puh. 017 183 111

fakta

Tärkeitä opiskeluosoitteita Kuopiossa

www.kuopio.fi/koulutus
www.edu.kuopio.fi

Peruskoulun jälkeen

- Savon ammatti- ja aikuisopisto, puh. 017 214 3000, www.sakky.fi
- Kuopion talouskoulu, puh. 017 266 5200, www.kuopiontalouskoulu.fi
- Kuopion konservatorio, puh. 017 182 381, www.kuopionkonservatorio.fi
- Pohjois-Savon opisto, puh. 017 289 2500, www.psko.fi
- Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, Toivala, puh. 0207 205 840, www.ingmanedu.fi

Toisen asteen jälkeen

- Savonia-ammattikorkeakoulu, puh. 017 255 6000, www.savonia-amk.fi
- Itä-Suomen yliopisto, Kuopion kampus, puh. 0207 872 211, www.uef.fi
- Kuopion muotoiluakatemia, puh. 017 308 111, www.designkuopio.fi
- Pelastusopisto, puh. 071 875 0201, www.pelastusopisto.fi
- Sibelius-Akatemia, puh. 017 182 482, dept.siba.fi/kuopio

Omaehtoisesti tai tavoitteena tutkinto

- Kuopion kansalaisopisto, puh. 017 184 722, kansalaisopisto.kuopio.fi
- Kuopion kesäyliopisto, puh. 044 746 2840
- Avoin yliopisto, puh. 040 355 3945, www.aducate.fi

Opiskelija-asuntoja

www.kuopas.fi, puh. 017 264 0700

fakta

Maahanmuuttajaopetus

- Kalevalan koulu on Kuopion maahanmuuttaja-koulu eli paikka, jonne suurin osa ulkomailta muuttaneista oppilaista sijoittuu. Opetus on keskitetty Kalevalan kouluun niiden oppilaiden osalta, joiden suomen kielen taidot eivät ole riittävät opiskeluun lähikoulussa.
- Lukuvuonna 2009-2010 Kalevalan koulussa opiskelee 83 maahanmuuttajaoppilasta 15:sta eri kansallisuudesta. Suurimmat ryhmät ovat Myanmarista ja Sudanista.
- Maahanmuuttajaopetuksen ideana on, että oppilas osallistuu mahdollisimman varhaisessa vaiheessa opintojaan suomenkielisen opetusryhmän opiskeluun, ensin taito- ja taideaineissa, myöhemmin myös muissa aineissa.
- Kalevalan koululla toimii Äitikerho, jonka toimintamuotona on keskustelu ja yhdessä tekeminen. Teemoina ovat mm. suomalainen yhteiskunta, koulutusjärjestelmä Suomessa, naisen asema Suomessa ja lasten kasvatukseen liittyvät kysymykset.

Kuva Hannu Miettinen

Ympäristötieteiden opiskelijat kehuvat Kuopiota opiskeluympäristönä

Mira Latva muutti Kuopioon Porista. 22-vuotias Latva sanoo ammatin luonnon parissa olleen selvää jo ajat sitten.

– Sanoin 6-vuotiaana äidille, että minusta tulee isona luonnonsuojelija. Äiti naurooi, että ei se ole mikään ammatti, mutta ajatus jäi itämään, Latva muistelee.

Abivuonna hän etsi netistä tietoa ympäristötieteistä ja kiinnostui aiheesta entistäkin enemmän. Ympäristöalalla työskenteleminen tulevaisuudessa alkoi vaikuttaa hyvältä vaihtoehdolta. Hän haki samalla pääsykokeella Kuopioon, Helsinkiin ja Jyväskylään. Kuopio tärppäsi.

– Katsoin kartasta missä Kuopio on ja pakkasin kamat, Latva kertoo.

Pirita Rantala sen sijaan halusi mahdollisimman kauas kotoa. Tervakoskelta kotoisin olevan Rantalan mielestä esimerkiksi Helsinki on liian iso ja liian lähellä kotipaikkaa. Jyväskyläkään ei häntä

kiinnostanut. Kuopio tuntui turvalliselta paikalta. Ensivaikutelma Kuopiosta oli selkeä kaupunki, jossa löytää helposti perille. Tosin maasto tuntui aluksi ylisepääsemättömältä.

– Itku puserossa punnersin mäkiä ylös, tasaisempaan maastoon kotipuollessaan tottunut Rantala naureskelee.

Juha Tirkkosen tie Kuopion yliopistoon kävi Lahden kautta. Kuopiolainen Tirkkonen luki Helsingin yliopiston Lahden yksikössä ympäristöekologiaa, mutta vaihtoi vuoden jälkeen Kuopion ympäristötieteisiin. Kotiinpaluu oli mukavaa, sillä suurin osa Tirkkosen kavereista asuu Kuopiossa.

Opiskelijat kiittelevät valinnanvapautta

Muiden yliopistojen ympäristöaineisiin verrattuna Kuopiossa panostetaan laa-

jemmin käytäntöön. Esimerkiksi Helsingin ja Jyväskylän yliopistojen tarjoamat aineet ovat enemmän yhteiskunnallisesti ja humanistisesti painottuneita. Kuopiossa ympäristötiede on ennen kaikkea luonnontiede.

Latvan, Rantalan ja Tirkkosen mielestä parasta ympäristötieteiden opiskelussa ovat juuri käytännön kurssit. Kuopiossa hyödynnetään paikallista luontoa tutkimuksissa. Metsäretket ja maisemakartoitukset ovat opiskelijoille tuttuja.

– Esimerkiksi yhdellä kurssilla pistimme saappaat jalkaan ja lähdimme Savilahden jäälle ottamaan vesinäytteitä ja keräämään pieneliöitä, Rantala kertoo.

Juha Tirkkoselle mielekkäimpiä ovat olleet ilmapuolen kurssit. Ilmatieteen laboratoriossa Melania-rakennuksessa toteutetaan monipuolisia tutkimuksia, kuten kartoitetaan ilman hiukkaspitoisuuksia.

Mira Latva on nauttinut eniten mikrobiologian kursseista, joilla voi vaikkapa tehdä mikrobimäärityksiä omasta kaivovedestä.

– Tutkimukset ovat käytännönläheisiä, sellaisia voi tulevaisuudessa tulla työpaikallakin eteen, Latva sanoo.

Opiskelijat myöntävät, että opetuksen taso riippuu hyvin paljon opettajasta. Kuten tavallista, myös professorien joukkoon mahtuu persoonia laidasta laitaan. Opiskelu on kuitenkin varsin omaehtoista ja valinnanvaraa on paljon. Yliopiston tarjonta on laaja ja tarjoaa hyvät eväät jatkoon.

– Kuopiossa on mahdollista viedä oma näkemyksensä koulutuksesta läpi ja opiskella ne kurssit, jotka itse haluaa, Pirita Rantala kuvailee.

Kaikkien kolmen mielestä opiskelu on yleisesti katsoen aika rentoa. Luennoilla ei ole läsnäolopakkoa ja opiskella saa itsenäisesti.

Mirva Latvan (vas.), Juha Tirkkosen ja Pirita Rantalan mielestä parasta ympäristötieteiden opiskelussa ovat käytännön kurssit.

Opiskelijaelämä nojaa yhteisöön

Kuopiolainen opiskelijaelämä on varsin vireää. Ylioppilaskunta ja ainejärjestöt suunnittelevat jatkuvasti uusia tapahtumia ja, kuten Latva sanoo, joka päivä on bileet jossakin. Juha Tirkkonen on ympäristötieteiden ainejärjestö Hyeenan bilevastaava. Hän vastaa muun muassa syksyisin ja keväisin järjestettävistä excursioista.

Yliopiston kampusalue muuttuu lähivuosina. Vuonna 2011 aloitetaan uuden kampuksen rakentaminen. Tori rajataan uudisrakennuksilla ja rantabulevardilla. Tausta-ajatuksena on luoda kampusalueesta kokonainen uusi kaupunginosa. Myöhemmin Savonia-ammattikorkeakoulu muuttaa Savilahden kampukselle. Opiskelijoiden mielestä lähentyminen on hyvä asia.

– Uusi kampus tuo uutta elämää. Opiskelijoiden ja oppilaskuntien välinen yhteistyö saisi muutenkin kehittyä ja enemmän yhteisiä tapahtumia pitäisi järjestää. Parasta olisivat isot tapahtumat, joilla saataisiin koko Kuopio mukaan, Tirkkonen innovoii.

Myös Joensuun ja Kuopion yliopistojen yhdistyessä syntynyt Itä-Suomen yliopisto on Tirkkosen mielestä lisännyt opiskelijoiden yhteistyötä.

Tulevaisuus ei askarruta

Mira Latvan, Pirita Rantalan ja Juha Tirkkosen tulevaisuus on heidän mukaansa vielä melko avoin. Työtilanne tulee määrittämään asuinpaikan. Kuopiossa eläminen ei tunnu mahdottomalta ajatukselta, mikäli koulutusta vastaavaa työtä löytyy. Kolmikosta ainoastaan Rantala on päättänyt lähteä takaisin kotikonnuilleen.

Juha Tirkkosen mielestä Kuopiosta löytyy kaikki tarpeellinen. Lisäksi ympäristöalan työtilanne on suhteellisen hyvä. Tirkkonen kuitenkin tunnustaa olevansa liikkuva luonne, joten kaikki ovat ovat hänelle avoimina.

Mira Latvalle Kuopioon jääminen on mieluisa vaihtoehto.

– Ei minulla ole yhtään mitään Kuopio-taan vastaan. Olen saanut parhaat ystäväni täältä ja viihtynyt muutenkin. Koti se on tämäkin, Latva mieltii.

Jukka Rönkkö

fakta

Itä-Suomen yliopisto

- www.uef.fi
- Joensuun ja Kuopion yliopistot yhdistyivät Itä-Suomen yliopistoksi vuoden 2010 alussa.
- Opiskelijoita yli 13 000.
- Kampukset Joensuussa, Kuopiossa ja Savonlinnassa.
- Tiedekuntia on neljä: filosofinen tiedekunta, luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunta, terveystieteiden tiedekunta sekä yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta.
- Opetusta yli 100 pääaineessa.

”Harrastusmahdollisuuksien puolesta Kuopio on oikea unelmien täyttymys”

Hannamari Pätsin ja **Heikki Suhosen** perhe muutti Kuopioon kymmenisen vuotta sitten. Opettajina työskentelevät Hannamari ja Heikki saapuivat Savoan lähinnä työn perässä. Perheen kolmesta lapsesta ainoastaan kahdeksanvuotias **Joel** on syntynyt Kuopiossa. Hannamarin sukujuuret ovat Savossa, ja yksi vaikutin Itä-Suomeen muuttamiselle olikin Kurkimäessä sijaitseva mummola.

Kuopion tarjoamat hyvät harrastusmahdollisuudet olivat etukäteen Pätsin ja Suhosen tiedossa. Musikaaliselle ja liikunnalliselle perheelle monipuolinen tarjonta oli ja on edelleen tärkeää.

– Harrastusmahdollisuuksien puolesta Kuopio on oikea unelmien täyttymys. Heti alusta lähtien Kuopio tuntui helpolta kaupungilta. Kaikki on lähellä, Heikki kuvailee.

Pätsin ja Suhosen koti sijaitsee Särkilahdessa. Asumiseensa he ovat tyytyväisiä. Pääkaupunkiseudulla ei olisi varaa asua läheskään niin tilavasti kuin Kuopiossa. Lasten kannaltakin asuinpaikka on hyvä. Joel käy Särkiniemen koulua, jossa myös 13-vuotias **Sannimari** ja esikoinen **Samuel** (15) kävivät alakoulun.

Myös koulutustarjonta saa kiitosta. Valinnanvaraa löytyy ala-asteesta lukioon. Erityisesti englanninkieliseen ja taidepainotteiseen opetukseen satsaaminen on Pätsin ja Suhosen mielestä onnistunut. Pianoa soittava ja kuusi vuotta tanssia harrastanut Sannimari on jo suunnitellut peruskoulun jälkeen hakevansa mahdollisesti musiikkilukioon.

Kuopiossa luonto on ehtymätön nautintojen lähde

Perheen mielestä Kuopio on ennen kaikkea kaunis kaupunki. Muita adjektiveja ovat inhimillinen, vireä ja eloisa. Parasta on luonto. Kuopiossa se on helposti tavoitettavissa, aina lähellä.

– Talvisin hienointa on tietysti luistelu

jäällä. Kesäisin teemme vene- ja kanoottiretkiä pitkin Kallavettä ja käymme lähihaarissa, perhe kertoo.

Vanhempien mielipaikka on ehdottomasti Puijo, varsinkin Antikkalan puoli. Keskustassa he viettävät mieluiten aikaa satamassa.

Joel lähtee mielellään retkelle Vuorilammen ympäristöön. Eniten hän kuitenkin

pitää mummolastaan Kurkimäessä. Se kun sijaitsee hänen mukaansa ”puolimaalla”.

Hannamari kulkee töihin kaupungin toiselta laidalta toiselle.

– Pyöräteitä pitkin pääsee ajamaan joka paikassa, ja niitä rakennetaan koko ajan lisää. Mielestäni se on yksi Kuopion parhaita puolia.

Kuopiosta tuli koti

Kymmenen vuoden asumisen jälkeen kaupungin kokonaisuudesta saa hyvän kuvan. Alueen ja sen tarjonnan oppii hahmotamaan.

– Kuopio on sopivan kokoinen paikka, jossa pystyy pienellä vaivalla löytämään itselleen tekemistä ja tarpeellisia, tärkeitä asioita, Heikki muotoilee.

Paljasjalkaisia kuopiolaisia perheen ystäväpiirissä on vähän. Jos tyyppillistä kuopiolaista on olemassa, häneen törmää torilla.

– Torin reunalla kuulee kuopiolaisen puheentavan ja ajattomat puheenaiheet. Helppohan täällä on päästä juttuun ihmisten kanssa, Heikki sanoo.

Yleisenä totuutena pidetty käsitys savolaisten lupsakkuudesta ja joviaalisuudesta näyttää siis pitävän paikkansa. Pätsin ja Suhosen länsisuomalaiset vieraat eivät lakkaa ihmettelemästä, miten auliisti paikalliset jutustelun aloittavat.

– Se on meistä vain hyvä piirre. On mukavaa keskustella vieraiden kanssa niitä näitä bussissa tai missä vain. Se on sellaista täkäläistä small talkia, he arvioivat.

Iloisuuden ja puheliaisuuden lisäksi myös toisenlaiset stereotyyppit toteutuvat Pätsin ja Suhosen mielestä. Täkäläiset eivät aina tartu kovin herkästi toimeen.

– Vähän sitä, että ”pittää kahtoo”, he sanovat virnuillen.

Kaikesta huolimatta perheen jäsenet kokevat olevansa kuopiolaisia.

Jukka Rönkkö

fakta

Kuopion kaupungin vapaa-ajankeskus

- Asiakaspalvelu: puh. 017 182 670, Tulliportinkatu 37 E (vanha kasarmialue) asiakaspalvelu.vak@kuopio.fi
www.kuopio.fi/vapaa-aika
www.kuopio.fi/nuoret
- Liikuntahallien varaukset ja tiedustelut:
Kuopio-hallin kassa, puh. 017 182 554
Kuopion jäähalli, puh. 017 182 496
Kuopion uimahallin kassa, puh. 017 182 522
Lippumäen uima- ja jäähallin kassa, puh. 017 182 591
Skeittihalli, puh. 017 187 743, 182 670
Nuorisotalot ja leirikeskukset, puh. 017 182 670
Nuorisokeskus 44, puh. 017 182 675

Kuva Maija Voutilainen

Teatteri johdattaa kaupungin henkiseen ilmapiiriin

Länsisuomalaisella dramaturgi-ohjaaja **Miisa Lindénillä** ei ollut aiemmin mitään kosketusta Kuopioon. Lindénin houkutteli tänne Kuopion kaupunginteatteri ja tarkemmin sanoen kaupunginteatterin näyttelijä **Sari Harju**, joka pyysi Lindéniä käsikirjoittamaan ja ohjaamaan itselleen monologinäytelmän. Rotunaesen ensi-ilta oli vuonna 2006.

Seuraavan kerran Kuopio oli Lindénin matkakohde, kun hän käsikirjoitti ja ohjasi kaupunginteatterille Aekuset Naeset vuonna 2008.

Teatteri on johdatellut Miisa Lindénin Kuopion henkiseen ilmapiiriin. Samaa tustumistapaa hän suosittelee muuttaneille. Kun kaupunki vielä on uusi ja outo, voi tulokas löytää myös lohtua teatterista.

– Näytelmien maailmoissa on yleisimmillisiä kosketuskohtia, sukulaissieluja ja tunneyhteyksiä, Lindén sanoo.

Miisa Lindén kiittää Kuopion kaupunginteatterin ohjelmistopolitiikkaa. On vahvoja klassikkoja ja tuoretta kotimaista

draamaa.

– Täällä luotiin kotikirjailija-järjestelmä, jollaista ei muualla ole. Kotikirjailijat tuottavat uutta suomalaista näytelmäkirjallisuutta. Se on jo arvo sinänsä.

Paikallisuus näkyy kaupunginteatterin ohjelmistossa erityisen vahvana. Rissasten perheen tarina kertoo tuokiokuvina myös Kuopion historiaa. Rotunaesta ohjatesaan länsisuomalainen Lindén etsi savolaisuutta omintakeisella tavalla.

– Kävin ”kuuntelemassa” laivoja satamassa! Ohikulkijoista piittaamatta painoin poskeni niiden kylmiä kylkiä vasten. Laivat kun olivat näytelmän päähenkilönkin turva.

– Minun oli helppo tulla kaupunkiin. Kuopiolaiset ovat sosiaalisia ja rohkeita ja ottavat selvää sinusta.

Tuoreinta Lindénin kaupunginteatterille näytelmäksi kirjoittamaa ja ohjaamaa F.M. Dostojevskin Vanhan ruhtinaan rakkautta Lindén kuvaa hulvattomaksi ja kuplivaksi.

Anja Hiltunen

Kuva Vicente Serra

Kuopion tarjoamat kulttuuripalvelut ovat voimavara koko Itä-Suomelle

Kuopiossa arvostetaan perinteitä ja luodaan avoimessa vuorovaikutuksessa uutta taidetta. Laadukkaat kulttuuripalvelut vahvistavat Kuopion asemaa kansainvälisesti tunnettu- na ja valtakunnallisesti merkittävänä kulttuurikaupunkina.

Kuopion kaupungin kulttuuripalvelukeskus tarjoaa kuntalaisille kirjasto-, tieto- ja museopalveluja sekä taide-elämyksiä musiikin, kirjallisuuden, teatterin ja elokuvan keinoin.

On nähtävä kuvia, jotta saisi sanoja

Runoilija **Jouni Tossavainen** käy Kuopion taidemuseossa etsimässä uusia maailmoja. Hyvän taiteen olemukseen liittyy välttämätön piirre: toinen, uusi todellisuus. Jotain, mitä ei aikaisemmin ole tehty. Taidemuseossa Tossavainen haluaa ottaa selville, miten kuvataiteilijat näkevät todellisuuden.

– On tärkeää yrittää nähdä, että mitä tapahtuu todella? Kuvataiteilijat tavoittavat piirteitä, joita ei kirjallisuudessa ole.

Tossavainen lähestyy maalauksia uusina, ilman ennakkokäsityksiä, odotuksia tai vaatimuksia. Luopumalla niistä huomaa hämmästyvänsä, ja yhtäkkiä alkaa syntyä sanoja. Taide on perinteiden rikkomista, jatkuvaa uuden etsimistä.

– Taide saa ihmisten päissä aikaan pieniä räjähdysisiä, uusia ajatuksia ja ideoita. Kuopio elää jatkossakin näistä räjähdyksistä, ne ovat uuden luomisen raaka-ainetta. Ruuti niihin tulee taiteesta.

Kuopion taidemuseon erityispiirre on sen suhde luontoon ja ympäristöön. Yläkerran pysyvän näyttelyn ja alakerran vaihtuvien näyttelyiden välillä on kontrasti: uutuus ja perinne suhteutuvat toisiinsa, ne elävät kuin ihmisen ruumis.

Tossavaisesta taidemuseo ilmentää ihmisen sisäistä luontosuhdetta. Mikään ei ole varmaa, on vain epävarmuuksia, elämä on koettava ruumiin kautta.

Tulevaisuudessa taidemuseo on entistä elävämpi osa yhteisöä. Se ruokkii ihmisten päitä. Yksin ei kukaan pysty tekemään mitään, tarvitaan yhteisö. Taide pitää yhteisön kasassa ja vie eteenpäin.

– Taide on osa ihmisten elävää moottoria, se on öljy siinä moottorissa, jolla me kuljemme edelleen.

Jukka Rönkkö

Kuva Vicente Serra

Ritva-Liisa Pohjalaisen Musiikkikeskus on taiteellinen yhteisö

Musiikki ja tanssi ovat aina olleet osa muotitaitelijaj Ritva-Liisa Pohjalaisen luomistyötä. Piirtäessään hän kuuntelee tavallisesti tiettyjä Sibeliuksen sävellyksiä. Musiikin luoma tunnelma virittää omaan työhön. Kaupunginorkesterin kausikortin hän on omistanut vuosien ajan.

Pohjalaisen oma yhteistyö Kuopion Musiikkikeskuksen kanssa alkoi viitisen vuotta sitten, kun häntä pyydettiin suunnittelemaan ja toteuttamaan

esiintymisasut kaupunginorkesterin naissoittajille. Puvut suunniteltiin erityisesti orkesterin Kiinanmatkaa varten. Projekti oli iso, sillä asuja piti tehdä kaksin kappalein.

Pohjalaiselle Musiikkikeskus on eri taiteenalojen taitajia yhdistävä ja kokoava tekijä. Vuonna 2008 nousi ajatus oman näyttelyn järjestämisestä. Hän suunnitteli näyttelyn, joka olisi kokonainen taideteos. Pohjalainen halusi yhdistää puvut ja korut musiikkiin ja tanssiin.

Näyttelyn avajaiskonsertissa Atso Almila tulkitsee Pohjalaisen ajatuksia musiikin avulla. Kappaleiksi valikoitui hänen suosikkinsa, Sibeliuksen, sävellyksiä. Vastavuoroisesti Pohjalainen pyrki vangitsemaan musiikin tunnelman pukuihinsa.

Yhteisproduktio antoi Pohjalaiselle uusia näkökulmia ja työskentelytapoja. Eri alojen taiteilijoiden työskennellessä yhdessä syntyy väistämättä jotain uutta, tärkeää ja puhuttelevaa. Oma työ saa vuorovai-

kutuksesta lisäarvoa. Puvut heräävät eloon tavoilla, joita ei ennen olisi voinut kuvitella olevan olemassakaan.

Musiikkikeskus on uuden luomisen paikka. Se tuo uudet ajatukset ja näkemykset samankatons alle, inspiroi ja kiehtoo. Musiikkikeskuksen ovien sisäpuolella jokainen kävijä on taiteilija.

Jukka Rönkkö

Kuva Vicente Serra

Kuopion museo työskentelee menneisyydessä - tulevaisuuden eteen

Lignell & Piispasen tuotantopäällikkö Timo Nylund on Kuopion museon vakiokävijä. Kuten lähes kaikilla kuopiolaisilla, Nylundinkin ensivierailu museossa tapahtui jo aivan pienenä. Hänellä on vuosikymmenien kokemus museosta.

– Mummo asui aivan tässä museon kulmilla. Hänen kanssaan kävin ensimmäiset kertani museossa.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana hän on vierailut kaikissa vaihtuvissa näyttelyissä. Erityisesti hän arvostaa

museotaloa ja sen vaikuttavaa funkkistyyliä.

– 1900-luvun alussa, kun rakennus rakennettiin, ei rahaa liiemmin ollut. Silti katsottiin tärkeäksi rakentaa talo nimenomaan museolle, Nylund mieltii.

Itsekin historianharrastajaksi tunnustautuvalle Nylundille museo on korvaamaton apu. Tutulta museon henkilökunnalta saa neuvoja ja tietoja asiasta kuin asiasta. Esimerkiksi vanhan laivatermistön selvittäminen tulee Nylundil-

le tarpeeseen. Hänen vapaa-ajastaan lohkaisee aimo palkan satavuotiaan höyrylaivan kunnostaminen.

Timo Nylund kertoo käyvänsä nykyisin museossa aina näyttelyn vaihtuessa. Yhdeksi parhaimmaksi näyttelyistä hän nostaa tuoreessa muistissa olevan Suomen Sota -näyttelyn.

Tulevaisuudessa museon pitäisi saada houkutelua enemmän nuoria kävijöitä. Nylundin mielestä vuorovai-

kuksi tapa vedota nuoriin. Vierailijat pääsisivät itse ”kokemaan” jonkin aikakauden.

Museon tärkein tehtävä tulevana vuosinakin on Kuopion ja Savon historiasta kertominen ja historiatiedon säilyttäminen.

– Kukaan muu ei kerro Kuopion historiaa kuin kuopiolaiset itse. Museo on tärkeä osa yhteisen identiteetin ja historian uusintamista, Nylund pohtii.

Jukka Rönkkö

fakta

www.kulttuuri.kuopio.fi

- Kuopion Musiikkikeskus
- Kuopion kaupunginorkesteri
- Kuopion kaupunginteatteri
- Elokvateatteri Kuvakukko
- Tanssiteatteri Minimi

www.k.kuopio.fi

- Kuopion kulttuurikanava on helppo ja hauska tapa tutustua Kuopion kulttuurielämään
- Joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina tiiviissä paketissa kyseisen kuukauden menovinkit, jonka lisäksi kanavalle ilmestyy säännöllisin väliajoin videojuttuja erilaisista ajankohtaisista kulttuuritapahtumista, -tilaisuuksista, kulttuurikasvoista sekä ilmiöistä.

www.museo.kuopio.fi

- Kuopion museo
- Kuopion taidemuseo
- Kuopion korttelimuseo
- J.V. Snellmanin kotimuseo
- Suomen ortodoksinen kirkkomuseo
- VB-valokuvakeskus

www.kuopio.fi/kirjasto

Kuopion kaupunginkirjasto – Pohjois-Savon maakuntakirjasto, Maaherrankatu 12

www.kulttuurikasvatus.kuopio.fi

Lasten ja nuorten kulttuuri-Kuopio

Kuva Vicente Serra

Korttelimuseo on keskellä Kuopion kulttuurikeskustaa

– Tulen aina Kuopiossa käydessä korttelimuseon pihapiiriin lataamaan energiaa. Olen käynyt esimerkiksi yhden pitkän Puijon kävelyretken jälkeen juomassa unohtumattomat kahvit. Pihapiirissä on myös yksi Kuopion hienoimmista kahviloista, kertoo kirjailija Sirpa Kähkönen.

Vanhoja, ehyitä pihapiirejä on hyvin vähän enää jäljellä. Kirjoissaan lähistoriaa kuvaava Kähkönen kertoo, ettei kerää tietoisesti ympäristön yksityiskohtia, mutta kaikki jää muistiin, ja niitä käytetään, kun tarvitaan. Siksi kokonaiset interiöörit ovat tärkeitä hänelle.

– Kuopion korttelimuseo on historialli-

nen tihentymä. Yhdellä käynnillä voi kulkea historiassa monessa kerroksessa. Korttelimuseolla on myös hieno sijainti muiden museoiden joukossa keskellä Kuopion kulttuurikeskustaa, Kähkönen kehuu.

Kähkösen mielipaikkoja korttelimuseossa on Minna Canthin salonki. Huoneessa välittyy aito porvarillisen salin tunnelma.

– Ajattelen että tuossa suopeana emäntänä istuu Minna plyyvisohvallaan tai nojatuolissaan.

Ikkunasta näkyvät vastapäisen talon hienot räystäslaudat ja koristelut. Vanhan ajan tunnelma jatkuu siis ulos.

– Täältä voi aistia eleganttia, pienimuo-

toista, mutta hyvin tyylikästä Kuopiota, joka on hävinnyt, Kähkönen kuvaa.

Museot ovat tärkeitä paikkoja Kähköselle, myös ulkomailla. Viimeksi hän vieraili Hampurin Keskitysleirimuseossa.

– Museot muistuttavat monenlaisista menneistä asioista, ja jokaisesta museosta jää muistijälkiä ja tunnelmia kävijään. Suomen kaupungeista katosi puutaloja 1960-70-luvun muutosajalla. Korttelimuseo muistuttaa kulmakunnista, joista jokaisella vähänkin vanhemmalla suomalaisella on mielikuvia.

Anja Hiltunen

Kuvat Vicente Serra

Ravintola Osissa käytetään energiansäästölamppuja. Porkkanamafian tempauksen ansiosta myös vessoihin saadaan nyt liiketunnistimet, jolloin valot eivät jää turhaan päälle.

– Ilkeäkö tänne edes ketään päästää? Vanha viinikaappi on rotisko, jonka ovi-kaan ei pysy kiinni kuin limpparikorin voimalla, huokaa Ravintola Osin yrittäjä **Pauliina Rosendahl** mieltä hiertäneen epäkohdan edessä.

Kun nuori yrittäjäpariskunta aloitti ravintolatoiminnan Kuopiossa muutama vuosi sitten, rahat riittivät juuri ja juuri kaikkeen välttämättömään. Pakostakin ekologiset valinnat jäivät vähemmälle huomiolle.

– Nyt näihin asioihin on aikaa ja mahdollisuuksia paneutua paremmin. Kun kuulin Porkkanamafian tulosta Kuopioon, tiesin heti, että tästä saamme hyvän yhteistyökumppanin.

Porkkanamafia kilpailutti viime syksynä paikallisia ruokaravintoloita ekotehokkaisiin tekoihin. Mitä suuremman prosentin ravintola lupasi yhden illan ylimääräisestä tuotosta, sitä varmemmin porkkanamafialaiset lupasivat järjestää paljon asiakkaita tuona iltana ravintolaan syömään.

Pauliina ja **Mikko Rosendahlille** oli alusta asti selvää, että luvattu prosentti tulee olemaan iso, 150. Yrittäjät olivat valmiita panostamaan puolet lisää omia

Kuopion kaupungin energia-asiantuntija **Mervi Weckström-Räisänen** laski, että uusi viinikaappi maksaa itsensä takaisin jo puolessatoista vuodessa.

Nyt vaihtuu viinikaappi!

Tieto auttaa tekemään energiatehokkaita valintoja ravintolassakin

varojaan energiaystävällisiin muutoksiin ravintolassa.

– Meillä on todella ekologista nuorta porukkaa täällä töissä ja kaikki ovat innolla mukana arjen energiateoissa. Kierrätys on rutiinia, vettä käytetään säästeliäästi ja valoja sammutellaan ahkerasti perässä, kiittelee Pauliina Rosendahl käytännöllistä joukkoaan.

Energia-asiantuntija antaa tietoa

Porkkanamafian apuna ekotekojen arvioinnissa oli Kuopion kaupungin energia-asiantuntija **Mervi Weckström-Räisänen**. Hänen asiantuntemuksellaan ravintola löysi helposti käyttökohteet tempauksesta saaduille 900 eurolle.

– Vaikka viinikaapin vaihto oli itses-

Ravintola Osin vanha viinikaappi on rotisko, joka kuluttaa huikeat määrät energiaa. Porkkanamafian tempauksen ansiosta vanha kaappi vaihtuu nyt uuteen, iloitsee ravintoloitsija Pauliina Rosendahl.

tänselvyys, toi tieto mukavaa tukea päätökselle. Vanhaan viinikaappiin asennettiin energiankulutusmittari, joka todisti, että energiaa menee hukkaan reippaasti. Samalla selvisi, että viinikaappi säästää hintansa takaisin jo puolessatoista vuodessa. Vanhan kaapin vuosilasku on noin 400 euroa, kun uusi kuluttaa energiaa vain 70 euron edestä vuodessa, kertoo Weckström-Räisänen taustatyöstään.

Koska viinikaappi ei maksanut 900 euroa, jäi ravintolalle rahaa pienempiinkin energiaa säästäviin muutoksiin. Porkkanamafian tuotolla pystyttiin uusimaan keittiön kylmälaitteiden tiivisteitä. Samalla hankittiin liiketunnistimet vessojen valaisimiin.

– On tutkittu, että mikäli jossain tilassa tarvitaan valaistusta harvemmin kuin 10 minuutin välein, kannattaa lam-

put aina sammuttaa perässä. Julkisten tilojen vessassa harva tulee sammuttaneeksi niitä automaattisesti, joten liiketunnistin oli helppo ja edullinen ratkaisu tähän, kertoo Weckström-Räisänen.

Pauliin Rosendahl jäi vielä kaipaamaan tehostusta pahvin kierrättämiseen. Ravintola tutkii, kannattaako sen hankkia pihapiirissä toimivan toisen ravintolan ja elektroniikkatuotteita myyvän kaupan kanssa yhdessä pahvipaalain. Silloin pahvit saisi puristettua mahdollisimman pieneen tilaan jätekatokseen.

– Olen yli-innokas kierrättäjä! Onneksi huomointaju ja halu tehdä itse jotain ilmastomuutoksen eteen ovat ehtymätön luonnonvara, nauraa Rosendahl.

Annamaija Hakama

Kuopion kaupunki lämmittää energiatehokkaasti

Kuopion kaupunki oli Kuntaliiton vuonna 2008 toteuttamassa vertailussa pienin lämmön ominaiskuluttaja (31,5 kilowattituntia kuutiota kohden) yli 30 000 asukaan kaupungeista. Rahassa mitattuna Kuopion lueumat tarkoittavat noin 0,7 miljoonaa euroa pienempää lämmityslaskua kuin vertailukaupungeissa keskimäärin.

Myös sähkön kulutuksessa Kuopion kaupunki kulutti vähiten eli 14,1 kilowattituntia kuutiota kohden. Veden kulutuksessa Kuopio kulutti vertailuryhmässään neljänneksi vähiten.

Kuopion kaupunki toteuttaa parhaillaan vuoteen 2016 kestävästä energiatehokkuussopimusta, jonka tavoitteena on vähentää kaupungin energiankäyttöä 9 prosenttia vuoden 2005 lukemista. Energiatehokkuusprojektiä vetää energia-asiantuntija Mervi Weckström-Räisänen.

Vuoden 2010 aikana hanke keskittyy mm. tiedon lisäämiseen. Päiväkodeille jaetaan lapsille suunnattua materiaalia, kouluissa ja virastoissa järjestetään energiakisa ja kaupungin työntekijöitä kannustetaan tulemaan töihin polkupyörällä. Kaupungin keittiöhenkilökuntaa koulutetaan energian järkevään käyttöön omassa työssään ja kaikille suunnattua energiansäästöviikkoa vietetään viikolla 41. Vuoden aikana myös osa julkisista rakennuksista saa energiatodistuksen seinälleen.

Energian kulutus pystytään laskemaan tarkkaan helposti asennettavalla mittarilla.

Karhonsaari

- Noin 53 hehtaarin suuruinen saari sijaitsee Ranta-Toivalan edustalla.
- Saareissa on lähes 100 erilaista puuta ja pensasta.
- Saareissa on myös kaksi luonnonsuojelualuetta.
- Puulajipuistossa kiertää polku opastetuiluineen.
- Ranta-Toivalantien päässä on kaupungin omistama vene, jota Karhonsaareissa kävijät voivat lainata. Avainta voi tiedustella ympäristönsuojelutoimistosta, puh. 017 182 127.

Puijo

- Puijon mäki tunnetaan erityisesti näköalapaikkana. Laen näkymä on kansallismaisemaa.
- Luonnonsuojelualuetta on noin 210 hehtaaria.
- Alueella on kolme noin kahden kilometrin mittaista luontopolkua (Puijon luontopolku sekä Konttilan ja Kokonmäen kierrot) ja runsaasti muita hiihto- ja kävelyreittejä.

Katiskaniemi

- Kallaveteen pistävällä niemellä on noin 14 hehtaarin suuruinen luonnonsuojelualue.
- Alueen luontoa esittelevä parin kilometrin mittainen luontopolku alkaa Rauhalahden hotellin takaa.

Kuopion luontokohteita

Kolmisoppi-Neulamäki

- Ulkoilu- ja virkistysalue, joka löytyy kaupungin keskustan tuntumasta.
- Korkein kohta on Suuri Neulamäki, jonka juurella sijaitsee rotkolaaksoon syntynyt Vuorilampi.
- Kasvillisuus vaihtelee karuisista kalliorinteistä reheviin lehtoihin.
- Alueella on 230 hehtaarin suuruinen luonnonsuojelualue.
- Alueella on kuuden kilometrin pituinen luontopolku.

Halmejoki

- Halmejoen luonnonsuojelualue (24 ha) sijaitsee Ranta-Toivalassa.
- Alueella on reheviä purovarsilehtoja, harvinaisia kasvilajeja sekä runsas ja monilajinen linnusto.
- Halmejoella on parin kilometrin mittainen luontopolku, jolta on yhteys viitisen kilometriä pitkälle Pökösenmäen patteripolulle.

Suovu-Palonen

- Kallaveden länsirannalla parinkymmenen kilometrin päässä keskustasta oleva ulkoilualue, jossa on muun muassa luonnontilaisena säilynyt jokireitti sekä Vanhansahansaaren luonnonsuojelualue (16 ha).
- Alueella oli 1700-1800-luvulla kukoistavaa teollisuutta.
- 13 kilometrin mittaisen ulkolureitin varrella on nuotio- ja telttapaiikkoja ja laavuja.

Niittylahti

- Kallaveden itärannalla sijaitsevan ulkoilualueen nähtävyyksiä ovat Tonkkurinmäen ja Mustajärven luonnonsuojelualueet komeine maisemineen ja jyrkkine kalliorinteineen.
- Alueella on noin 10 kilometrin mittainen merkitty reitti, jonka varrella on laavu.
- Myös moottorikelkkareitti kulkee alueen kautta.

Keski-Kallaveden saaristo

- Alue on ainutlaatuinen jääkauden muovaama saarten ja veden mosaiikki, jonka luonto on monipuolinen.
- Arvokkaan linnuston ja saaristomaiseman säilyttämiseksi on rauhoitettu noin 60 saarta ja luotoa.
- Luonnossa liikkujia varten on saariin rakennettu rantautumispaikkoja erilaisine palveluineen.

Haminalahden kulttuuripolku

- Polku sijaitsee Länsirannan tien varrella noin 11 kilometrin päässä keskustasta.
- Kulttuuripolku esittelee von Wright -veljesten taideteoksia ja heidän synnyinseutunsa maisemia.

- Noin neljän kilometrin mittainen polku kulkee metsäpolkuja ja kyläteitä pitkin.
- www.haminalahdenkulttuuri-polku.kuopio.fi

Lisätietoja ja esitteitä luontopoluista

- ympäristökeskus, puh. 017 182 127
- www.kuopio.fi -> Asukas -> Vapaa-aika ja liikunta -> Retkeily ja ulkoilu

fakta

Jätehuolto

Jättekukko, puh. 017 368 0152 ma-pe klo 8-16, www.jatekukko.fi.

Esteetön Kuopio

- Summan kanavan grillikatos ja laituri
- Suovunkosken laavu
- Pöyhön grillikatos, portin avain Armas Lahtiselta, puh. 0400 876 945
- www.pohjois-savo.fi/retkeilyreitit
- Rollaattoreitit eri puolilla kaupunkia
- www.kuopio.fi -> Asukas -> Vapaa-aika ja liikunta -> Liikunta- ja ulkoilukartat
- Ikäystävällinen Kuopio 2030 -ohjelma
- www.tervekuopio.fi -> Ikkäänmyynyt

Kuopion kaupungin ympäristökeskus

- ympäristönsuojelutoimisto
- ympäristöterveystoimisto
- eläinlääkintähuolto
- luonnontieteellinen museo
- www.kuopio.fi/ymp, puh. 017 182 127

Haastavaa työtä geenilääkkeiden parissa

Monipuolinen työkokemus farmaseuttisen teollisuuden palveluksessa toi brittiläisen **Robert Shaw'n** Kuopioon vuonna 2004. Shaw on biotekniikkayritys Ark Therapeutics Oy:n tekninen johtaja.

Ark Therapeutics kehittää geenilääkkeitä muun muassa sydän- ja verisuonisairauksiin ja syöpäsairauksiin. Yrityksen tuotekehitys perustuu suurelta osin Kuopion yliopiston professorin **Seppo Ylä-Herttulan** tutkimustyöhön.

Suurin osa suomalais-brittiläisen Ark Therapeuticsin tuotannosta ja tuotekehityksestä on Kuopiossa, mutta pääkonttori sijaitsee Lontoossa.

- Minua pyydettiin yritykseen siinä vaiheessa, kun pienimuotoinen, kokeellinen lääkevalmistus piti kasvattaa kaupallisiin mittoihin.

Farmasiaa ja insinöritietoa

- Olen koulutukseltani farmaseutti ja kemian insinööri, ja minulla on 37 vuoden kokemus farmaseuttisen teollisuuden palveluksessa. Olen työskennellyt monien farmaseuttisten tuotteiden ja menetelmien parissa, Robert Shaw kertoo.

- Viimeisin ja samalla laajin työkokemukseni on lääketieteellisyydestä. Sitä ennen työskentelin neljä vuotta Boots-kosmetiikkayrityksessä. Huolehdimin siitä, että huulipunien, kynsilakkojen ja silmämeikkien värit sointuvat yhteen.

- Hämmästyin suuresti, kun löysin Boots-kosmetiikkaa kuopiolaisesta ta-

Kuvat Vicente Serra

Fimean imussa Kuopioon

Pia Blomqvistin ja **Jouni Juntusen** Espoon asunnossa on kymmeniä laatikoita pakattuina ja muuttovalmiina. Pian nelihenkilinen perhe suuntaa autonsa kohti tulevaa kotikaupunkiaan Kuopiota.

– Olemme oikein innoissamme muuttosta ja uudesta kodistamme Savolanniemessä. Otamme muuton haasteena ja uuden elämänvaiheen alkuna, sanoo Pia Blomqvist.

Kun molempien vanhempien työpaikan, Lääkealan turvallisuus- ja kehittä-

Pääkaupunkiseudulta Savoon muuttava Pia Blomqvistin ja Jouni Juntusen perhe odottaa Kuopion kiireetöntä elämänmenoa.

luinen koti löytyi Saaristokaupunkiin juuri valmistuneesta rivitalosta jo ensimmäisellä asunnon etsintämatkalla. Koko perheelle oli tullut mukava tunne, kun he näkivät talon.

– Kun ajoimme pihaan, totesimme melkein yhteen ääneen, että nyt tultiin kotiin! Tunne vain vahvistui, kun avasimme ulkoven ja kävelimme huoneistoon sisään.

lisuudet näyttävät ulkoilua harrastavan perheen mielestä erinomaisilta, samoin kulttuuritarjonta täyttää Pian ja Jounin tarpeet. He ovat katsastaneet pikaisesti Saaristokaupungin seutuja ja bonganneet muun muassa Lippumäen uimahallin.

– Toivottavasti muuttuva ympäristö inspiroi meitä kaikkia myös hyödyntä-

suilta jäänyt Kuopiosta etenkin runsaat vesistöt, vehreys ja rennot savolaiset immeiset.

– Yöpyessämme lomilla Kuopiossa meille on muodostunut positiivinen kuva kaupungista ja sen leppoisista asukkaista.

Pääkaupunkiseudulle jäävät Espoosta kotoisin olevan Pian vanhemmat ja molemmat sisaret perheineen.

– Sukulaisia ja ystäviä tulee kova ikävä, mutta onneksi välimatka ei ole kovin suuri, ja tapaamme heitä säännöllisesti. Muutoin kaikki tarvitsemamme löytyy Kuopiosta.

Pirjo Tiihonen

”On hienoa, että ensimmäinen kaupalliseen tuotantoon tarkoitettu geenitekniikkatuote valmistettiin Kuopiossa.”

varatalosta, Shaw kertoo huvittuneena.

– Voisin kuvailla työtäni Ark Therapeuticsissa siten, että jatkamme työtä, jonka professori Ylä-Herttua ja hänen tutkimusryhmänsä ovat kehittäneet. Me sen sijaan Ark Therapeuticsissa valmistamme varsinaisen geenilääkkeen viranomaisvaatimusten mukaisesti.

– Työmme on high tech -tekniikkaa, ja on hienoa, että ensimmäinen kaupalliseen tuotantoon tarkoitettu geenitekniikkatuote valmistettiin Kuopiossa, Shaw kertoo ylpeänä.

– Työ on ollut haasteellista ja innostavaa. Biotekniikasta minulla ei ollut kokemusta ennen tänne tuloa, joten oli opeltava geeniterapiaa ja bioteknologiaa.

Koukussa kansalaisopistoon

Robert Shaw asuu Puijonlaaksossa vaimonsa **Eileenin** kanssa. Ark Therapeutics tuli perheen elämään oivalla hetkellä: vaimo oli jäänyt eläkkeelle fysioterapeutin työstään, ja molemmat pojat olivat jo muuttaneet pois kotoa.

Shaw viettää suurimman osan ajastaan täällä Kuopiossa. Kuukausittain hän matkustaa Lontooseen yrityksen johtoryhmän kokouksiin. Samalla tulee käytyä Englannin kodissa lähellä Manchesteria.

Eileen-rouva jakaa aikansa suunnitellen puoliksi Kuopion ja Englannin kodin välillä.

Pariskunta viihtyy hyvin Kuopiossa,

etenkin, kun vapaa-ajalle on löytynyt mukavia harrastuksia.

Niihin on kirjoittanut suomalainen luonto.

– Olemme opiskelleet uudelleen murtoaahiihtoa. Nautimme kunnan talvesta.

Uusi harrastus on veneily. Shaw't ovat tehneet pitkiäkin matkoja moottoriveneellään.

– Englannissa ei juuri ole vesistöjä, joissa voi veneillä. Kuopiosta pääsee vesitse Saimaalle asti. Osataanko täällä arvostaa sitä, Robert Shaw pohtii.

– Valoisina kesäiltoina käymme myös usein tuossa lähivesillä ihailemassa kaunista luontoa.

Vene on myös käsillä tekemistä rakastavan pariskunnan ”nukkekoti”, jota laitellaan mielellään.

Robert Shaw'n sanastoon kuuluu tärkeä suomen kielen sana kansalaisopisto. Eileen on taitava käsittäjä, ja Kuopion kansalaisopistossa taidot ovat karttuneet lisää.

– Kotona on huone käsittäjien varten. Käymme ystävien kanssa myös Musiikkikeskuksessa kuuntelemissa jazzia.

– Kunnan englantilainen tee on ainoita asioita, joita täällä kaipaavat. Teen sen kannussa enkä roikota pussia narusta kupissa. Mutta olen alkanut juoda sitä suomalaisittain ilman maitoa, Shaw sanoo pilke silmäkulmassa.

Anja Hiltunen

”Kun ajoimme pihaan, totesimme melkein yhteen ääneen, että nyt tultiin kotiin!”

Kuvat Laura Oja

Espoolaisperheestä tulee pian tyytyväisiä kuopiolaisia. Vas. Joel, Niko, Pia Blomqvist sekä Jouni Juntunen.

tämiskeskuksen tulo Savoon varmistui, perhe päätti seurata rohkeasti mukana. 36-vuotias Pia on Fimeassa toimistotehtävissä, 44-vuotias Jouni mikrotukihenkilönä. Pian toimenkuva tulee laajenemaan Kuopiossa, ja myös Jounin tehtävät muuttuvat hieman.

Perhe oli jo aiemminkin miettinyt muuttomahdollisuutta pohjoisemmaksi, lähemmäksi Jounin Suomussalmella asuvia sukulaisia. Fimean muutto ratkaisi lopullisesti asian Kuopion eduksi. Mie-

Uudet kaverit ja harrastukset odottavat

Nelivuotias **Joel** ei turhaan ujostellut pihaan lapsia, vaan ehti jo saada asunnon ostomatkalla ensimmäisen kaverin. Myös Pia ja Jouni odottavat luonnollisesti Kuopiossa uusia ystäviä, ja ovatkin tutustuneet kahteen samassa taloyhtiössä asuvaan perheeseen. 13-vuotias **Nikokaan** ei koe muuttoa negatiivisena asiana, vaikka kaverit jäävätkin pääkaupunkiseudulle. Hän vaihtaa koulua mielellään ja odottaa myös tutustuvansa ikäisiinsä kuopiolaisiin.

Kaupungin liikunta- ja ulkoilumahdol-

mään sitä. Nikon alkuvaiheessa olevalle kitaransoittoharrastukselle haetaan vielä opettajaa.

Kuopion markkinointi onnistunutta

Pia ja Jouni olivat tutustuneet Kuopion verkkosivuilla saaristokatuun ja Saaristokaupunkiin, josta sattumalta tuleva koti sitten löytyi. Lisäksi Pia oli törmännyt työpaikalla aiempaan ”Onni asuu Kuopiossa” -lehteen, jossa esitellään kaupungin monia mahdollisuuksia.

Perheen mieliin on kesäisiltä lomareis-

4-vuotialle Joelille muutto on vielä kuin seikkailu savolaismaisemiin.

fakta

Kuopion tiedepuisto

- Kuopion tiedepuisto on ainutlaatuisen yhdistelmä osaamista ja tietotaitoa terveys-, ympäristö- ja hyvinvointialalla vahvistettuna ICT- ja sensoriteknologian osaamisella.
- Tiedepuiston alueella työskentelee tai opiskelee yli 19 000 ihmistä.
- Alueella sijaitsevat Itä-Suomen yliopisto ja Savonia-ammattikorkeakoulu, Kuopion yliopistollinen sairaala sekä useita kansallisia tutkimuskeskuksia. Alueella toimii myös yli 200 korkean teknologian yritystä ja yhteisöä.
- Tiedepuistossa toimivien yritysten ja yhteisöjen linkkejä: www.kuopioinnovation.fi -> Kuopion tiedepuisto.

There's always the danger of falling in love with Kuopio!

You're holding the Kuopio magazine, which we hope will help both new and old residents become more familiar with their home town. This magazine presents the city's services from many different perspectives. At one end are the statutory services provided by the municipality for its residents, and at the other, civic activity, which is something the city also encourages its citizens to engage in.

When we look at Kuopio with the eyes of outsiders, there should be things that distinguish us from others. We all know that the environment, living conditions and opportunities for entrepreneurship here are excellent. But that is also true of many other towns throughout Finland.

The real attraction factors are those that cannot be found elsewhere. We have things here that are already known throughout the country. The splendid Saarisokatu road is one such. Our whole city planning has gained wide recognition, with our international partners, too. Kuopio is a city that has been designed to be socially integrated and friendly, also from an environmental point of view.

That for which Kuopio is really known is reflected in each person's daily life. This idea has been pursued by the city almost literally, because it has asked those who know their area best, i.e. the residents themselves, to say what they want from their home town. One of the results is an Age-Friendly Kuopio Programme to 2030. The citizens themselves – and especially the elderly – expressed their own wishes for an ideal city. Now, together, we will build a city that is even freer from social and physical barriers.

I myself have dug my spade into the Kuopio ground for good and healthy living. The home being built in the Housing Fair area is a test by which to measure the services provided by the city in the real, daily lives of its residents.

In the summer, everyone will have the chance to visit the jewel of Kuopio, the new residential area in Lehtoniemi. By the winter, we will know more about how many students use the cycle paths, how many families with children use the local recreational facilities and how many elderly people use the rollator routes.

So I welcome you to learn more about life in Kuopio. And don't worry: "Savonness" is not infectious, but there's always the danger of falling in love with Kuopio!

Petteri Paronen
Kuopio City Mayor

Briefly in English

Challenging work involving gene-based medicines

Wide-ranging work experience in the pharmaceutical industry brought Englishman Robert Shaw to Kuopio in 2004. Shaw is the Technical Director of the British-Finnish biotechnology company Ark Therapeutics Oy. The company develops gene-based medicines for the treatment of e.g. cardiovascular diseases and cancer.

"I was asked to join the company at the stage where small-scale, experimental production of drugs had to be expanded to an industrial scale. By training, I'm a pharmacist and chemical engineer," Shaw says.

"The work has been challenging and motivating."

Robert Shaw lives in Puijonlaakso with his wife, Eileen. They like living in Kuopio, especially as they've found new leisure activities they enjoy: cross-country skiing and boating.

Robert Shaw's vocabulary includes the important Finnish word 'kansalaisopisto'. Eileen is adept at handicrafts, and the Kuopio Community College has enabled her to increase her skills.

"We also go to the Music Centre with friends to listen to jazz."

"Proper English tea is one of the only things I miss here," Shaw says, with a twinkle in his eye.

From abroad to a Finnish school

How do you manage at school when your mother tongue is not Finnish and you can't read or write in the language? The alternatives are immigrant and bilingual education. An English education path was the natural choice for Sami and Petra Kapanen's family.

The Kapanen family lived abroad for 13 years and moved from Philadelphia to Kuopio a good year ago. The children spoke English and their Finnish skills were rather poor. In an English-language class, it was easier for Konsta, Camilla, Cassandra and Kasper to start learning Finnish.

Day care and pre-school teaching in English is provided by the English Kindergarten of Kuopio, which the family's youngest child goes to. After pre-school, his education will continue in the class taught in English at Rajala Primary School, which the girls attend.

This autumn, the eldest child moved up to the English seventh grade of Hatsala Classical School. If he continued along the same path, the next step would be the IB Diploma Programme at Kuopion Lyseo High School.

Information for immigrants

As part of the Vastaanottava Pohjois-Savo – ESR project, the immigrant advice service provides information and advice for new immigrants in order to help them adjust to life in Finland.

Information and advice in Finnish, Swedish, English, Russian and Estonian:

- Viktoriya Glubokova (Finnish, Russian, English) tel. 044 718 1661, viktoriya.glubokova@kuopio.fi

Information in many languages:

- National Info Bank at www.infopankki.fi -> Kuopio.
- Multicultural Centre Kompassi, tel. 044 0787 286, www.puijola.net/kompassi

Taina Worster: Dana is more Finnish than I am

Taina Worster lived her childhood in Vehmersalmi. When she left to pursue her studies, she decided never to return to Vehmersalmi. Now she lives with her husband, Dana, and their two children, Emma, 8, and Edward, 5, in the house built by Dana next door to her childhood home.

Dana hails from Maine, on the east coast of the United States. He's very happy to live among the wooded scenery of Vehmersalmi.

"I go hunting and I ski in the winter. I wouldn't want to live in a city."

When Dana moved to Finland, it was hard for him to find a job. The problem was solved well.

"I teach business English in companies. I also have a shop in Vehmersalmi and online shop selling hunting bows."

The bows are connected with Dana's hunting hobby. Animals he has caught are on display in their home. Dana is also the secretary of the local hunting club.

Does he ever feel homesick?

"I don't feel homesick: my home is here," Dana declares. "Sometimes by nature I'm almost more Finnish than my wife, whereas she has more of some American characteristics than I have."

Dana is not troubled by the reserve and quietness of the Finns, the lack of small talk: quite the contrary. Taina, on the other hand, would prefer it if people here were more outgoing and encouraging in their daily relations with others.

Kuopion kaupunki – www.kuopio.fi

- Kuopion kaupungissa on noin 93 000 asukasta, Kuopion vaikutusalueella elää yli 600 000 asukasta.
- Kuopion seutuun kuuluvat Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka ja Karttula.
- Kuopio kuuluu Pohjois-Savon maakuntaan.
- Suomen 9. suurin kaupunki.
- Perustettu vuonna 1775.
- Pinta-ala 1 730 neliökilometriä. Siitä on vettä 604 neliökilometriä ja rantaviivaa 2 490 kilometriä.
- Vähintään keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä (vuoden 2008 lopulla) 72 % (koko maa 65,5 %).
- Työttömyysprosentti (lokakuussa 2009) 11,3 %.
- Kaupungin tuloveroprosentti 19,50 % (2010).
- Kuopion kaupunginvaltuustossa on 59 jäsentä. Valtuutettujen puoluejakauma: kokoomus 15 paikkaa, keskusta 13, sosiaalidemokraatit 12, vihreät 9, vasemmistoliitto 5, perussuomalaiset 3 ja kristillisdemokraatit 2.

www.kuopio.fi/paatoksenteko

- Osoitteesta löytyvät kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä lautakuntien ja johdotokuntien kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä kokousajankohdat.
- Valtuuston kokoukset ovat avoimia kaikille. Valtuusto kokoontuu valtuustovierastotalossa, Suokatu 42. Valtuuston kokouksia on mahdollista seurata myös internetin välityksellä: www.kuopio.fi/paatoksenteko

Kuopion kaupungin yhteystiedot

Kaupungintalo

PL 228, Tulliportinkatu 31,
70101 Kuopio
puhelinvaihe 017 182 111
faksi 017 182 066
kirjaamo.kka@kuopio.fi
www.kuopio.fi

Palveluneuvonta

PL 228, Tulliportinkatu 31,
70101 Kuopio
puh. 0800 182 050
avoinna ma-pe klo 8-15
palveluneuvonta.kka@kuopio.fi

Kuopio-Info

Lakeland-Info

Kuopion Matkailupalvelu Oy

Haapaniemenkatu 17
asiakaspalvelu 017 182 584, 017 182 585
faksi 017 261 3538
tourism@kuopio.fi
www.kuopioinfo.fi

Onni-seteli

Tämä seteli oikeuttaa yhteen ilmaiseen sisäänpääsyyn johonkin seuraavista kohteista:

- Kuopion museo, Kauppakatu 23
- Kuopion taidemuseo, Kauppakatu 35
- Kuopion korttelimuseo, Kirkkokatu 22
- J.V. Snellmanin kotimuseo, Snellmaninkatu 19
- Ortodoksinen kirkkomuseo, Karjalankatu 1
- VB-valokuvakeskus, Kuninkaankatu 14–16
- Kuopio-halli, Opistotie 4
- Kuopion uimahalli, Hannes Kolehmainen katu 3
- Lippumäen uimahalli, Petosentie 8

Voimassa 31.12.2010 asti.

Lähetä minulle veloitusetta esitteitä seuraavista aihepiireistä:

- asuminen
- koulutus
- kulttuuri
- matkailu
- sosiaali- ja terveyspalvelut
- tekniset palvelut
- turvallisuus
- vapaa-aika
- ympäristö
- yrityspalvelu
- yleisesitteet
- Kuopijo – Tolokun kokonen kaapunti

Kuopion kaupunki maksaa postimaksun

Kuopion Kaupunki
Palveluneuvonta

Tunnus 5007970
00003 VASTAUSLÄHETYS

Nimi _____

Lähiosoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____